

Сантиментален роман по действителен случай

Джек Лондон

Малката стопанка
на Голямата къща

Агостроф

Джек Лондон

Малката стопанка
на Голямата къща

The Little Lady of the Big House
Jack London

Джек Лондон
Малката стопанка на Голямата къща

- © Димитри Иванов, Нели Доспевска, превод, 1979, 1991, 2001, 2006, 2017
- © Биляна Славкова, дизайн на корицата, 2017
- © *Анотроф* – запазена марка
на „Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД, 2017

ISBN 978-954-2962-52-6

Джек Лондон

Малката стопанка
на Голямата къща

Превод от английски:
Димитри Иванов, Нели Доспевска

Анотроф

София, 2017

I

Събуди се в мрак. Пробуждането му беше просто, леко, без движение – само очите му се отвориха и той разбра, че е тъмно. За разлика от повечето хора, които трябва най-напред да опипат наоколо, да се ослушат и да влязат в допир с околния свят, той още от самия миг на събуждането свърза своето „аз“ с времето и пространството. След прекараните в сън часове подхвана без усилие прекъснатата повед на живота си. Знаеше, че е Дик Форест, собственик на обширни земи, заспал часове преди това, след като сънливо бе пхнал кибритена клечка между страниците на „Роуд Таун“ и бе изгасил електрическата нощна лампа.

Наблизо се чуваше тихото бълбукане и ромолене на фонтан. Отдалеко се носеше звук, който го накара да се усмихне от удоволствие, звук толкова слаб и далечен, че само твърде остър слух можеше да го долови. Той позна глухия гърлен рев на Крал Поло – Крал Поло, най-хубавият му късорог бик, който три пъти бе ставал първенец между всичките бикове в Сакраменто на изложбите в щата Калифорния.

Усмивката бавно замря на лицето на Дик Форест, защото за миг мисълта му спря на новите победи, които бе подготвил тази година за Крал Поло на говедовъдните изложби в Източните щати. Той ще им покаже, че един роден и отгледан в Калифорния бик може да съперничи с най-хубавите бикове, отхранени с царевица в Айова или внесени от земите отвъд океана, от древното отечество на късорогите му събратя.

Едва когато подир няколко секунди усмивката изчезна, той посегна в тъмното и натисна първото копче от една

редица. Имаше три реда такива копчета. Скритата светлина, която се разля от тавана, разкри една спалня-веранда, заградена от три страни с мрежа от тънки медни жици. Четвъртата страна беше солидната бетонна стена на къщата, с големи френски прозорци, служещи за врати.

Той натисна второто копче и ярката светлина падна върху точно определено място, като освети намиращите се в една редица часовник, барометър и два термометъра – по Реомюр и по Фаренхайт. Почти само с бегъл поглед прочете последните данни: точно време 4:30; атмосферно налягане 29,80, което беше нормално за дадената височина и годишното време; и температура 36° по Фаренхайт. С ново натискане на копчето всички данни за времето, температурата и атмосферното налягане отново потънаха в мрак.

Третото копче му запали лампата за четене, така поставена, че оветлението да блести в очите му, а първото изгаси – идващата от тавана скрита светлина. Той взе купчина коректури от нощната масичка и като запали цигара, с молив в ръка започна да коригира.

Явно това беше спалното помещение на човека на труда. От него лъхаше главно деловитост, макар че навред проличаваше и един не напълно спартански комфорт. В долния край на леглото, като допълнителна покривка, бе метнат сив халат от вълчи кожи с провиснали опашки. На пода, върху дебела кожа от дива коза, се намираха чехлите му.

На голямата нощна маса бяха натрупани в грижлив ред книги, списания и бележници, но там имаше място и за кибрит, цигари, пепелник и термос. На подвижна поставка бе закачен диктофон. На стената, под барометъра и термометрите, от кръгла дървена рамка поглеждаше усмихнатото лице на млада жена. Пак на стената, между редиците копчета и една дъска с щепсели, от отворен ка-

лъф се подаваше дръжката на четирийсет и четири милиметров автоматичен пистолет „Колт“.

Точно в шест часа, когато сивата светлина бе започнала да се промъква през мрежата, Дик Форест, без да вдига очи от коректурите, протегна дясната си ръка и натисна едно копче от втората редица. След пет минути на верандата се появи китаец в меки пантофи. Той държеше малък полиран меден поднос с чашка и чинийка, мъничко сребърно джезве и също такава малка сребърна каничка за мляко.

– Добро утро, О’Май – поздрави Дик Форест, усмихвайки се както с очите, така и с устните си.

– Добро утро, господарю – отвърна О’Май и направи на масата място за подноса, след което наля кафето и каймака.

После, като видя, че господарят му отпива малко кафе с едната си ръка, докато с другата продължава да коригира, О’Май не дочака нови заповеди, а вдигна от пода лека розова дантелена нощна шапчица и си излезе безшумно. Той изчезна като сянка през отворения френски прозорец.

Точно в шест и половина часа, без секунда закъснение, той се появи отново с по-голям поднос. Дик Форест остави настрана коректурите, взе една книга, озаглавена „Отглеждане на жаби за търговски цели“, и се приготви да закусва. Закуската беше проста, но доста засищаща – пак кафе, половин грейпфрут, две рохки яйца, излети в чаша с малко масло и съвсем горещи, и парче непрепържен бекон, който, той знаеше, бе домашно приготвен от месото на собствените му свине.

По това време слънчевата светлина вече струеше през мрежестата стена и заливаше леглото му. От външната страна по мрежата се бяха налепили няколко мухи, излюпили се рано за сезона и вкочанени от нощния студ.

Докато Форест се хранеше, наблюдаваше как ги ловяха хищни жълтообагрени оси. Яки, по-издръжливи на студа от пчелите, те вече се виеха във въздуха и се нахвърляха върху вкочанените мухи. Въпреки шумното им бръмчене рядко се случваше тези летящи жълти стръвници да не улучат набелязаните безпомощни жертви, като се спускаха върху тях и ги отнасяха със себе си. Последната муха изчезна, преди Дик Форест да допие последната си глътка кафе, да отбележи с кибритена клечка докъде бе стигнал в книгата „Отглеждане на жаби за търговски цели“ и да се залови отново с коректурите си.

След известно време нежните трели на полската чучулига, първата утринна певица, го откъснаха от работата. Той погледна часовника. Стрелките показваха седем. Форест остави настрана коректурите и започна да се обажда по телефона на цял ред лица, като боравеше ловко с щепселите на дъската.

– Ало, О’Джой – обърна се той към първия. – Мистър Тейър стана ли?... Много добре. Не го безпокойте. Не мисля, че ще закусва в леглото, но вижте... Така, и му покажете как се пуска горещата вода. Може би той не знае... Да, добре. Намерете още един слуга, но колкото е възможно по-скоро. Когато настъпи хубавото време, тук винаги идват много гости... Разбира се. Направете си преценка. Дочуване.

– Мистър Хенли?... Да – започна той втория си разговор, като пхна друг щепсел, – мисля си за бента на реката Бъкай. Искам да се направи сметка за доставката на чакъла и за трошенето на камъните... Да, точно така. Смятам, че чакълът ще струва приблизително от шест до десет цента по-скъпо за ярд, отколкото камъните. Онази там, последната стръмна част от хълма – тя затруднява превоза. Направете необходимите изчисления... Не, не ще можем да започнем по-рано от две седмици... Да, да,

новите трактори, ако изобщо пристигнат, ще освободят конете от оранта, но ще трябва да ги върнем за проверката... Не, ще трябва да поговорите с мистър Ъврин за това. Дочуване.

И третият му разговор:

– Мистър Даусън? ХА'Ха! Точно сега на верандата ми е трийсет и шест. Долу в равнините трябва да е побеляло от слана. Най-вероятно тя ще е последната за тази година... Да, те се заклеха, че тракторите ще бъдат доставени преди два дни... Позвънете на железопътния агент. Между другото, обадете се вместо мен на Хенли. Забравих да му кажа да изпрати мишеловките с втората партида мухоловки... Да, веднага. Тази сутрин на моята мрежа бяха накацали около две дузини... Да... Дочуване.

След това Форест се измъкна от леглото по пижама, нахлу чехлите си и се запъти през френския прозорец към банята, където О'Май бе пуснал водата. След десетина минути, вече избръснат, той беше отново в леглото, четейки книгата си за жабите, докато О'Май, точен до секундата, масажираше краката му.

Бяха хубаво оформени крака на добре сложен мъж, висок пет фута* и десет инча** и тежък сто и осемдесет фунта***. Освен това те можеха да разкажат много неща за живота му. Лявото бедро бе загрозено с дълъг белег. Напряко през левия прасец бяха разпръснати шест следи от рана, големи колкото половиндоларови монети. Когато О'Май натиснеше и изопнеше лявото коляно малко по-силно, Форест се намръщваше от болка. Десният му пищял беше нашарен с няколко тъмни белега, а друг голям белег, точно под коляното, се връзваше почти до самата кост. Между коляното и хълбока се виждаше следа

* Един фут е равен на 30,48 см. – Б. пр.

** Един инч е равен на 2,6 см. – Б. пр.

*** Един фунт е равен на 453,6 г. – Б. пр.

от стара дълбока рана, изпъстрена със ситните точки на зараснал шев.

Внезапно отвън се чу радостно цвилене, което го накара да сложи кибритената клечка между страниците на книгата за жабите, и докато О'Май обличаше господаря си в леглото и му обуваше чорапите и обувките, той се полуобърна на едната си страна и впери поглед по посока на цвиленето. Надолу по пътя, през люлеещите се морави кичури на рано цъфналия люляк, се виждаше живописно облечен каубой, възседнал грамаден кон, който лъщеше с червеникави отблясъци под златните лъчи на утринното слънце, хвърляше къчове със снежнобелите си мощни нозе, разтърсваше надменно грива, шарейки с поглед из полето, докато тръбните звуци на любовния му призив отекваха далечно над зеленеещата равнина.

Радост и тревога обзеха едновременно Дик Форест – радост при вида на великолепно животно, което пристъпваше надолу между люляковите храсти; тревога, че жребецът може да събуди младата жена, която поглеждаше засмяно от кръглата дървена рамка на стената му. Той погледна бързо през широкия двор към дългото, сенчесто, издадено напред крило на къщата, където бяха стаите ѝ. Завесите на нейната спалня бяха спуснати и не се помръдваха. Жребецът изцвили отново и едничкото нещо, което се раздвижи, бяха ято диви канарчета, които излитаха от цветята и храстите на двора като някакъв златистозелен сноп светлина, хвърлен от изгряващото слънце.

Форест проследи през люляковите храсти жребца, докато той се скри от погледа му, и си представи потомството му от красиви шайърски коне, едри и без никакъв недостатък, а след това, със свойствения си навик, премина към непосредствената си задача и заговори с прислужника си:

– Как е новото момче, О’Май? Бива ли го?

– Той доста добър момче, смятам – отговори на неправилен английски език О’Май. – Той добър момче. Всичко ново. Доста бавен. Все пак, мисля, той стане ловък.

– Защо? Какво те кара да мислиш така?

– Сутрин будя него вече три-четири пъти. Спи като бебе. Той събужда усмихнат както вие. Това много добре.

– Аз усмихнат ли се събуждам? – запита Форест.

О’Май кимна енергично.

– Много пъти, много години вас събуждам. Щом ваши очи отворят, ваши очи усмихват, ваша уста усмихва, ваше лице усмихва, вие цял усмихвате. Това много хубаво. Човек, който събужда така, има много разум. Аз знам. Това ново момче такова. С време, много скоро, той стане чудесно момче. Вие видите. Негово име Чоу Гам. Какво име му дадете тук?

Дик Форест се замисли.

– Какви имена имаме вече? – запита той.

– О’Джой, А’Уел, А’Ми, пък аз – аз О’Май – избърбори китасецът, – О’Джой казва наречем ново момче...

Той се поспря колебливо и погледна господаря си с предизвикателно пламъче в очите. Форест кимна.

– О’Джой, той казва наречем ново момче О’Хел*.

– Охо! – засмя се Форест, оценявайки шегата – О’Джой си го бива. Сполучливо име, но не е подходящо. Трябва да държим сметка какво ще каже госпожата. Налага се да измислим друго.

– О’Хо, това хубаво име.

В ушите на Форест все още звучеше собственото му възклицание, така че той разбра кой беше източникът на вдъхновението на О’Май.

– Много добре, ще наречем момчето О’Хо.

О’Май наведе глава, изчезна бързо през френския

---

* О’Хел – о, ад. – Б. пр.

прозорец и също тъй бързо се върна с останалата част от облеклото на Форест. После му помогна да облече фланелката и горната риза, метна на врата му връзката, като го остави сам да си я върже, и коленичейки, му сложи гетите и шпорите. Широкополата шапка и бичът завършиха тоалета му; бичът, който висеше от китката му на кожена каишка, беше направен от ивици сурова кожа, оплетени по индиански, а на дебелия му край бе вмъкната тежка оловна топка.

Но Форест не беше още свободен. О'Май му даде няколко писма, като му обясни, че пристигнали от гарата снощи, след като Форест си бил легнал. Той разкъса пликовете и прегледа набързо всички писма освен едно. На него вече се спря по-подробно със свити от раздражение вежди, а сетне дръпна диктофона от стената, натисна копчето, което задвижваше цилиндъра, и започна бързо да диктува, без да се спира да търси думите или да мисли:

В отговор на писмото Ви от 14 март 1914 г. трябва да Ви кажа, че с голямо съжаление научавам за холерната епидемия по свинете Ви. Не по-малко съжалявам и за това, че сте намерили за уместно да стоварите отговорността върху мене. Съжалявам още и за обстоятелството, че нерезът, който Ви изпратихме, е умрял.

Мога само да Ви уверя, че тук нямаме холера и че осем години не сме имали никаква холера, с изключение на два случая, пренесени у нас от изток, като последният беше преди две години. Според възприетия тук обичай и двете животни бяха отделени още с пристигането си и бяха заклани, преди заразата да се бе предала на стадата ни.

Смятам за необходимо да Ви уведомя, че нито при един от тези случаи не обвиних продавачите, че са ми

продали заразена стока. Тъкмо обратното, понеже инкубационният период на свинската холера е девет дни, което Вие би трябвало да знаете, аз проверих на коя дата са били изпратени животните и разбрах, че в момента на товаренето те са били здрави.

Никога ли не Ви е минавало през ум, че за разпространяването на холерата до голяма степен са виновни железниците? Чували ли сте някога да се опушват или дезинфекцират вагони, които са пренасяли заразени животни? Съпоставете датите: първо, кога съм натоварил животните на парахода; второ, кога сте получили нереза; и трето, кога са се появили болестните признаци у него. Както отбелязвате, поради лошото време нерезът е пътувал пет дни. Първите признаци са се появили чак на седмия ден, след като сте го получили. Това прави дванайсет дни от момента, когато животното е излязло от моите ръце.

Не, не съм съгласен с Вас. Не съм отговорен за бедата, сполетяла стадото Ви. Освен това, за да се убедите напълно, че съм прав, пишете на ветеринарното управление и питайте дали у нас има холера, или не.

Искрено Ваши...

ДЖЕК ЛОНДОН
МАЛКАТА СТОПАНКА НА ГОЛЯМАТА КЪЩА

Превод *Димитри Иванов, Нели Доспевска*
Редактор *Христина Мираз*
Коректор *Грета Петрова*
Дизайн на корицата *Биляна Славкова*
Предпечат *Лиляна Карагъзова*

Американска. Пето издание
Формат 60x90/16. Печатни коли 23,5

Апостроф

ISBN 978-954-2962-52-6

Запазена марка

на „Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД
София, ул. „Кракра“ № 20
тел. 02/ 943 87 16, e-mail: books@apostrof.bg

Книгите на „Апостроф“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

Печат *РОПРИНТ*

Издателство „Апостроф“ не успя да се свърже с наследници на преводачката Нели Доспевска. Очакваме те да влязат във връзка с нас за уреждане на авторските права.

„Малката стопанка на Голямата къща“ е последният роман, който Джек Лондон публикува приживе. Издадена една година преди смъртта на автора, творбата се превръща в загадъчна, дори зловеща лична изповед, вещаеща съдбовни последици.

Романът представя история за любовен триъгълник, наситен с много изкушения, страст и отмъщение. Самият писател дръзко обявява за романа си още с написването му: „От началото до края става дума за еротика, но никъде всъщност няма точно описано такова преживяване“.

Темата за изневяратата и заплетените изгарящи чувства на героите разбулва мистерия, в която безспорно има много дълбочина. Дори да се отрича, че книгата е автобиографична, то тя отговаря на действителни събития, случили се в живота на Джек Лондон и втората му съпруга Чармиън Китридж.

Биографи са категорични, че в романа си Джек Лондон вплита скрития сценарий на личната си драма от съвместния живот с любимата си. И нещо повече – изповядва един съкровен и драстичен план за живота си... малко преди да настъпи краят му.

